

Uçmanın Mnemotekniği ve Diğer Psikocoğrafyaları

Sofia Dona

ÖZET

Yazı, heteronormatif bağlamlarda *gender non-conforming*¹ bedenlerin akışkanlığı, hafızanın zaman ve mekân boyunca nasıl kurulduğuna referansla anlatılıyor. Metin Zak Kostopoulos'un anısına saygıyla evriliyor.

ANAHTAR KELİMELE

Zak Kostopoulos, queer aktivizm, devlet baskısı, mnemoteknik

NOTES

¹ <https://kaosgl.org/haber/kaos-gl-sozluk-gender-non-conforming>

New articles in this journal are licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 United States License.

This journal is published by [Pitt Open Library Publishing](#).

UÇMANIN MNEMOTEKNIĞİ VE DİĞER PSİKOCOĞRAFYALARI¹

Frances A. Yates, The Art Of Memory adlı kitabında mnemoteknik tarihini, diğer bir ifadeyle, hafıza pratiğini, mekânı imgelerle bağlantılandırarak ve mekânı, mimariyi, kenti, hafızayı geri çağırmanın bir yöntemi olarak tartışır.

Şair Smonides, hafızayı imge ve mekâna bağlayan ilk entelektüeldir. Simonides, akşam yemeğinde çöken çatının masayı parçalayıp yemek yiyen insanları ezmesinin ardından bedenleri tanınmaz hale gelenleri, oturdukları yerleri hatırlayarak ve işaretleyerek teşhis eder.

Antik dönem anlatıcıları mimariyi mnemonik bir sistem olarak kullandılar. Birçok odadan oluşan bir bina tahayyül ettiler; her odaya hatırlamak istedikleri şeyle bağlantılı bir imge yerleştirdiler. Tahayyüllerindeki binayı dolaştıkça ve her odaya tek tek girdikçe, anlatmak istediklerini, tartışmalarını ve durdukları yeri hatırlayabildiler. Bu süreci Romalı anlatıcı ve pedagoğ Quintilian Institutio Oratoria'sında (Hatibin Eğitimi) şöyle betimler:

(...) Yerler seçilir ve birçok odadan oluşan geniş bir ev gibi olabildiğince fazla çeşitlilikte işaretlenir. (...) Birinci nosyon, girişteki avludadır; ikincisi, diyelim ki, ortadaki geniş alandadır; geri kalanların hepsi sırayla havuzun etrafına yerleştirilir ve sadece yatak odalarına ve oturma odalarına değil heykellere vb. bile bağlanır.. (...) Bir evde yapılanlarla ilgili söylediklerim kamu binalarında ya da uzun bir yolculukta ya da bir kentte dolaşırken ya da resimlerle de yapılabilir.²

Atina'yı bu şekilde düşünebilir miyiz? Zak'ın³ dolaştığı, saklandığı, dövüldüğü ve katledildiği bu caddelerde dolaştığımızı tahayyül edebilir miyiz? Ve yürüyüşümüz sürekli olarak hafızayı çağırmanın bir yolu olabilir mi?

Gösteriler, bedenler, sesler, yinelenen sloganlar ve onlara eşlik eden Vogue dansları, duvarlara sürekli eklenen yazılamalar, kendilerine özgü uçarı yürüyüşleri ve ritimleriyle kızların geçitleri...

Şilili kadınların Las Tesis performansı, bu dansın dünya genelinde farklı şehirlerdeki kamu alanlarına yayılması, polis merkezlerini hedef alan parmakları ve 'Tecavüzcü sensin!' haykırıları. Bu eylemlerin hepsi kente tutunur ve hafızayı çağırır.

Belki de kentte, mnemotekniğin yeni bir psikocoğrafyasını tahayyül edebiliriz; Gladstonos caddesinde, Patission caddesinde, Omonia meydanında, bedenlerimizle, belki 12cm'lik topuklarımızla, belki binaları tekmelerken, belki kaldırım taşları ve mağazaların dayanıklı kepenkleri arasında ve güvenlik kapılarının kısıkaçlarında sıkışan topuklarımızla.

Belki de, 'uçmanın' diğer psikocoğrafyalarını tahayyül edebiliriz; örneğin, Silvia Federici'nin kitabında tespit edilen, bedenlerini sihirli merhemlere bulayan (bu belki de kıvılcımdı) ve süpürgeleriyle evlerin üzerinden uçan cadılar örneğinde olduğu gibi. Kentteki mağazaların ve evlerin üzerinden geçerler; böylece Zak'a sığınak olmaları engellenir.

Kirra'nın biraz daha kuzeyinde, Phocis'te, Zackie'nin gömüldüğü yerde – ah – Vardousia dağı var. Bu dağ, iki farklı yüzüne bakan iki köyde farklı adlandırılır. Pendagi köylüleri için ölümler dağı iken Mavro Lthati köylüleri için uyuyan güzel dağdır. Zak bunların her ikisi; uykusunda diğer ölümleri omzunda taşıyan uyuyan güzel; yeni bir hafıza coğrafyasını açar.Heading 1 Style

Sofia Dona

Sanatçı ve Mimar

¹ Yeniden basım: A. Athanasiou, G. Gougousis, D. Papanikolaou (Der), Queer Politics/ Public Memory: 30 Texts for Zak (Queer Politika/Kamusal Hafıza: Zak için 30 Yazı) Atina: Rosa Luxemburg Stiftung Athens.

² Institutio oratoria, XI, ii, s.17-22, Frances A. Yates, The art of memory (Routledge & Kegan Paul, 1966), s. 22'de alıntılanmıştır.

³ Zak Kostopoulos 2018'de Atina'da katledilen queer aktivist.

